

УДК 378(477)

Клюй А. І.,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри політології, Дніпропетровський
національний університет ім. Олеса Гончара
(Україна, Дніпро), kafpol@ukr.net

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Європейська інтеграція розглядається як комплексний процес, що стосується всіх сфер суспільного розвитку, зокрема – системи вищої освіти, яка функціонує в сучасних умовах активного розвитку інформаційного суспільства.

Основні завдання, які стоять перед вищою школою на сучасному етапі, вивчаються в контексті досвіду європейських країн, які об'єднали свої зусилля шляхом створення спільного освітнього простору. Особливу увагу присвячується аналізу основних принципів, цілей Болонського процесу та інструментів їх досягнення. Увага акцентується на вивченні системи вищої освіти України в контексті процесу європейської інтеграції.

Вивчається проблема визначення обсягу та змісту компетентностей майбутнього фахівця. Досліджуються особливості моделі студента-майбутнього фахівця в умовах становлення спільного простору вищої освіти в Європі. Крім того аналізується й модель сучасного європейського університетського викладача.

Вивчається процес європейської інтеграції України в сфері вищої освіти, під яким розуміється гармонізація національної системи вищої освіти та систем інших країн-учасниць Болонського процесу.

Ключові слова: система вищої освіти України, європейська інтеграція, Болонський процес.

Вища освіта, виступаючи важливим чинником успішного розвитку держави, має відповідати нагальним потребам суспільства та вимогам сучасного розвитку в цілому. Зважаючи на це, європейські країни проголосили в якості своєї стратегічної мети створення єдиного європейського простору вищої освіти, що отримав назву «Болонський процес» (саме в м. Болонья в 1999 році було прийнято декларацію, що вважається офіційною датою його започаткування). Україна приєдналася до Болонського процесу у 2005 році. Наразі актуальним та важливим завданням є узагальнення досвіду нашої держави щодо гармонізації національної системи вищої освіти із системами інших європейських країн. Значимість подібного дослідження обумовлюється й необхідністю аналізу процесу європейської інтеграції України в різних сферах, в т.ч. й в освітній.

Необхідно констатувати наявність значної кількості публікацій вітчизняних дослідників, присвячених аналізу тих чи інших аспектів функціонування системи вищої освіти України в умовах спільного європейського освітнього простору. Так, багато вчених приділяють увагу проблемі модернізації національної освітньої системи [2; 3; 9], підвищення її конкурентоспроможності в умовах активного розвитку глобалізаційних процесів [1; 4; 5; 7]. Особливо слід виділити такі ґрунтовні праці, присвячені даній тематиці, як монографія «Інтеграція в європейській освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи» [6] та монографія Ю.М. Рашкевича «Болонський процес та нова парадигма вищої освіти» [8].

Але водночас варто вказати на доцільність продовження досліджень особливостей функціонування системи вищої освіти України з акцентуванням уваги на процесі її модернізації в контексті подальшої євроінтеграції.

Мета роботи: проаналізувати особливості розвитку системи вищої освіти України в контексті процесу європейської інтеграції.

Європейська інтеграція представляє собою комплексний процес, що стосується всіх сфер суспільного

розвитку. Особливо важливе значення в даному контексті має система вищої освіти в сучасних умовах активного розвитку інформаційного суспільства, коли знання виступає в якості найціннішого ресурсу суспільства в цілому, а вміння постійно вдосконалювати та оновлювати свої знання – ключовою передумовою розвитку окремої особистості як висококваліфікованого фахівця.

Вчені [6, с. 115] виокремлюють цілий ряд завдань, які постають перед вищою школою на сучасному етапі. Серед них варто вказати насамперед на такі, як вплив на формування світогляду та інтелекту майбутнього спеціаліста, його вміння досягати поставлених цілей та водночас розвиток навичок толерантності у спілкуванні з іншими людьми. При цьому визначально важливе значення має формування у студента прагнення до пізнання нового, що підсилюється вмінням робити прогнози щодо майбутнього розвитку тієї чи іншої ситуації. Значимим завданням сучасної системи вищої освіти виступає розвиток у студента критичності та об'єктивності у самооцінці. Підсумовуючи, можливо зазначити, що головною метою вищої школи виступає формування гармонійно розвинутої особистості, що здатна проявити себе як висококваліфікований фахівець, який може приймати ефективні рішення.

В даному контексті багато фахівців, серед яких й О.В. Горбань, звертаються до поняття «людський капітал»: «Основним надбанням будь-якої країни стає людський капітал, тобто накопичені населенням знання та вміння, які використовуються для знаходження ефективних рішень у виробничій діяльності та в повсякденному житті» [3, с. 52].

При цьому розвиток сучасної вищої освіти має базуватися на комплексі принципів, що мають аксіологічний характер, серед яких можливо назвати наступні: здібності людини як критерій рівності та доступності вищої освіти, рівноправність всіх суб'єктів освітнього процесу у реалізації своїх інтересів, толерантність та взаємоповага тощо [3, с. 58]. Болонський процес є вдалим прикладом реалізації цих принципів на практиці.

При вивченні тенденцій розвитку сучасної вищої освіти детальну увагу треба приділити вивченню такої з них, як глобалізація, що проявляється як на загальноосвітньому, так і на європейському рівні. «Основними передумовами розвитку глобалізаційних тенденцій на європейському освітянському ринку є: загальні тенденції глобалізації світового господарства; розвиток світового ринку праці; розвиток інформаційного суспільства; формування «Європи знань», – зазначає Т.С. Корольова [7, с. 1].

При цьому варто наголосити на наступному аспекті: освітня глобалізація передбачає насамперед конвергенцію національних систем освіти, важливим завданням для яких виступає, з одного боку, збереження власних традицій, напрацьованих здобутків, а з іншого – врахування досвіду інших країн та широке впровадження інновацій [4, с. 356].

Українська система вищої освіти має свої значні здобутки, серед яких дослідники виокремлюють такі: державність, доступність та фундаментальність [3, с. 56]. Відповідно, вивчаючи процес зближення вищої освіти України із тими стандартами, правилами, що

виробилися в процесі конвергенції освітніх систем країн-учасниць Болонського процесу, необхідно наголосити на тому, що йдеться про їх гармонізацію, узгодження як таких, що вже є взаємно дотичними, а не буквальної уніфікації. Така інтеграція освітніх систем відбувається «...заради самоідентифікації і самоусвідомлення себе в європейському контексті» [1, с. 151]. Йдеться про досягнення максимальної сумісності національних систем вищої освіти, що є важливим в епоху глобалізації. Зважаючи на це, Болонський процес можливо тлумачити як «процес розпізнавання однієї освітньої системи іншою на Європейському просторі» [9, с. 151–152].

Таким чином, інтеграційні процеси на європейському просторі вищої освіти можуть розглядатися у різних вимірах: нормативно-ціннісному, коли йдеться про становлення комплексу аксіологічних принципів, які визначають зміст європейської вищої освіти у XXI столітті, та практичному – у випадку аналізу проблеми виконання системою вищої освіти суспільного замовлення на висококваліфікованих фахівців для ринку праці.

Необхідно підкреслити, що всі основоположні принципи єдиного європейського простору вищої освіти можуть бути проаналізовані у цих двох вимірах, які, на чому треба наголосити увагу, взаємно доповнюють один одного та не можуть розглядатися окремо.

В якості ключових цілей Болонського процесу Ю.М. Рашкевич [8, с. 14] вказує такі:

- введення системи ступенів освіти, які є порівнюваними, що розглядається в контексті питання працевлаштування європейців;
- важливість об'єднання зусиль країн Європи для забезпечення якості вищої освіти;
- концепція безперервного навчання впродовж усього життя.

При цьому даний експерт вказує й на інструменти досягнення цих цілей [8, с. 15]. Йдеться, зокрема, про введення в рамках вищої системи трьох циклів, використання системи ЄКТС, сприяння мобільності як викладачів, так і студентів, розвиток так званого «Європейського виміру» навчальних програм, введення Додатку до диплому європейського зразка, збільшення автономії університетів тощо.

Отже, одним з ключових принципів Болонського процесу є мобільність викладацького складу, студентів та випускників, який доречно розглядати в контексті так званої «академічної та культурної інтернаціоналізації» [1, с. 152]. Взагалі така мобільність, з одного боку, дозволяє поглибити та урізноманітнити навчальну програму, а з іншого, виконує більш загальну функцію – формування нового типу як викладача, так і студента, що цілком відповідає таким сучасним освітнім трендам, як вміння працювати з великим масивом інформації, здатність враховувати велику кількість чинників при аналізі тієї чи іншої ситуації, необхідність постійно вдосконалювати свої знання та розвиватися інтелектуально, вільне володіння іноземними мовами, навички крос-культурної комунікації тощо. Відповідно, можливо говорити, що становлення майбутнього фахівця, який зможе гідно проявити себе на ринку праці, багато в чому обумовлено набуттям цих вмінь та навичок.

В цьому контексті важливе значення має збільшення обсягу самостійної роботи студента, що безпосередньо пов'язано з необхідністю переходу від моделі «освіта на все життя», що є традиційною, до моделі інноваційної за своїм характером – «освіти протягом усього життя». Як раз перед сучасною вищою школою стоїть, зокрема, таке важливе завдання – навчити студента вчитися. Йдеться про постійний процес самоосвіти, що в тому числі сприяє виробленню навичок творчої та дослідницької роботи [5, с. 216].

Також в контексті вивчення інновацій як одного з ключових компонентів Болонського процесу необхідно приділити увагу аналізу теорії та практики застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі.

Так, впровадження технології дистанційної освіти сприяє можливості отримати якісну освіту незалежно від місця проживання людини, що слід інтерпретувати у вимірі подальшої демократизації освіти та її адаптації до індивідуальних особливостей, потреб студента. В тому числі актуальною та затребуваною у суспільстві є ідея безперервного дистанційного навчання, що є особливо важливими в сучасних умовах [4, с. 360].

Ю.М. Рашкевич у своїй монографії «Болонський процес та нова парадигма вищої освіти» [8, с. 17] звертає увагу на те, що в європейському дискурсі все більшої популярності набуває поняття «Employability», котре можна перекласти як «придатність до працевлаштування». Відповідно, йдеться про загальні компетентності, які не залежать від основного профілю тієї чи іншої професії, але є значимими при працевлаштуванні. Мова йде про здатність фахівця до самоорганізації, вміння працювати в груповому режимі та виконувати поставлені завдання, в тому числі застосовуючи інформаційні технології.

Підкреслимо, завдання сформувати майбутнього фахівця, який буде володіти подібними компетентностями, стоїть перед сучасною вищою школою, на чому акцентується увага в рамках Болонського процесу.

Виокремлюють так звані «критерії якості фахівців», що вироблені в межах спільного освітнього простору в Європі. Так, реальний попит на того чи іншого фахівця розглядається в якості справжнього тесту для системи вищої освіти, тобто визначально важливою є думка роботодавців. З іншого боку, значимим критерієм є «рейтинговий престиж навчального закладу в системі координат, що відповідає вимогам і запиту європейської спільноти, та досвід використання випускників певних ВНЗ, які уже підтвердили реноме відповідного навчального закладу». Важливими є мовний критерій та опанування інформаційними технологіями, зокрема володіння комп'ютерною технікою. В цілому йдеться про формування майбутнього фахівця, який в процесі прийняття виробничих рішень може ефективно проувати себе в різних ролях: як генератор ідей, консультант, експерт та арбітр одночасно [6, с. 124–126].

Таким чином, в умовах становлення спільного простору вищої освіти в Європі сформована певна модель студента – майбутнього фахівця, серед ключових характеристик якого варто вказати на здатність до критичного пізнання, постійного вдосконалення набутих знань та навичок в процесі самоосвіти, яка має тривати постійно. Лише на такого спеціаліста постійно наявний

реальний попит як на світовому, так і на європейському ринку праці на сучасному етапі.

Окрему увагу в контексті тематики, що досліджується в даній роботі, необхідно приділити аналізу моделі сучасного європейського університетського викладача, адже саме від рівня його розвитку, можливості успішної адаптації до нових умов існування за інформаційної доби залежить результативність навчального процесу.

У науковій літературі виокремлюють 5 компонентів формування педагогічної майстерності: гностичний, конструктивно-проективний, організаційний, комунікативний, перцептивно-рефлексивний. Розглянемо детальніше кожен з них, акцентуючи увагу на тому, що сучасна вища школа розвивається під впливом таких зовнішніх чинників, як глобалізаційні та інтеграційні тенденції у сучасному світі, яскравою ілюстрацією чого виступає становлення спільного європейського простору вищої освіти.

Знання викладача та, що особливо важливо, його вміння працювати з навчальним матеріалом формують гностичний компонент педагогічної майстерності. Йдеться, зокрема, про здатність викладача подати цей матеріал у адекватній для сприйняття формі, намагаючись при цьому формувати у студента системне бачення того чи іншого питання.

Значна роль у навчальному процесі відводиться його плануванню, що відображає конструктивно-проективний компонент педагогічної майстерності. Не менш важливе значення має й організаційний компонент, що спрямований на оптимізацію організації як власної діяльності, так і роботи студента. В даному випадку доцільним є використання в освітньому процесі інтерактивних технологій навчання, які дозволяють студентам вчитися досягати цілі шляхом вироблення стратегії та тактики власної поведінки та аналізу ресурсів для вирішення проблеми; моделювати різноманітні ситуації та, власне, розвивати й удосконалювати навички самостійної роботи.

Зміст комунікативного компоненту майстерності викладача виражається у його вмінні налагоджувати конструктивні взаємовідносини зі студентами, колегами, керівництвом. Із цим компонентом органічно взаємопов'язаний ще один – перцептивно-рефлексивний. Охарактеризувати останній можливо за допомогою поняття рефлексії як «усвідомлення діючим індивідом того, як він сприймається партнером зі спілкування, припускає знання того, як інший розуміє того, хто рефлексує» [6, с. 282–287].

В сучасних умовах активного розвитку інформаційного суспільства перед викладачем постає така функція, як навчання студентів працювати з великою кількістю інформаційних джерел та орієнтуватись у них, що багато в чому визначається здатністю до самоосвіти [6, с. 291].

Таким чином, в межах Болонського процесу вже напрацьована модель й сучасного європейського викладача, який, для того, щоб ефективно та результативно, у відповідності до наявних суспільних потреб, навчити студента, сам має постійно вдосконалювати свої знання та навички педагогічної майстерності.

Вивчаючи процес гармонізації національної системи вищої освіти України з освітніми системами інших

країн Європи, необхідно проаналізувати, які позитивні результати вже досягнуті на сьогодні.

Так, вітчизняні вчені говорять про наступні аспекти. По-перше, європеїзацію вищої школи України варто розглядати в контексті необхідності її модернізації, приведення до повної відповідності до нових умов розвитку людства в добу інформаційного суспільства та глобалізації. Важливим для вітчизняної національної системи вищої освіти є активізація інноваційної складової, зважаючи на завдання, що висувуються перед країнами-учасницями Болонського процесу. Долучення до європейського ринку праці та вироблення спільних критеріїв успішного та затребуваного фахівця є вкрай важливим в контексті підвищення конкурентності в умовах глобалізації. Значною перевагою є можливість академічної мобільності. Має велике значення й становлення європейської моделі сучасного студента – активного, мобільного та такого, що прагне постійно поновлювати свої знання, розуміючи що це є важливим для його особистісного та кар'єрного розвитку. Насамкінець варто наголосити увагу на посиленні взаємодії наукового та навчального компонентів у освітньому процесі, що є важливим в контексті як професійного розвитку викладачів, так і становлення майбутніх фахівців із розвинутими аналітичними здібностями [2, с. 4–5].

Необхідно підкреслити, що участь України в Болонському процесі є одним з вимірів процесу європейської інтеграції. При цьому акцент треба робити насамперед на модернізації національної системи вищої освіти України, підвищенні її конкурентоспроможності. Дану модернізацію варто розглядати як становлення нової філософії освіти в добу інформаційного суспільства та глобалізації [2, с. 7–10].

Висновки. Освіта є лише однією, але при цьому вкрай значимою сферою європейської інтеграції. Прагнення держав Європи побудувати спільний освітній простір обумовлено необхідністю адаптації системи вищої освіти до функціонування у добу інформаційного суспільства, ключовим елементом якого виступає знання як таке. Важливим завданням сучасної вищої школи, яке визначається в рамках Болонського процесу, є підготовка висококваліфікованого фахівця, який буде конкурентоспроможним як на європейському, так і на світовому ринку праці. При цьому необхідно наголосити на тому, що інтеграція України до європейського простору вищої освіти розглядається як процес її гармонізації з національними освітніми системами інших країн.

Список використаних джерел

1. Антонюк Т. Міжнародне співробітництво та інтеграція у галузі освіти як важливий фактор конкурентоспроможності української освітньої системи / Т. Антонюк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки». – 2013. – №21. – С.149–155.
2. Батечко Н. Болонський процес в Україні: пріоритетні завдання адаптації та виклики сучасності [Електронний ресурс] / Н. Батечко. – Режим доступу: http://www.kspu.kr.ua/download/conf2013/section1/article_batechko.pdf – Назва з екрану.
3. Горбань О.В. (м.) Національна вища освіта в контексті інтеграції в єдиний європейський простір (філософсько-світоглядні засади) / О.В. Горбань (м.) // Гуманітарний вісник ЗДІА. – Філософія. – 2006. – Вип.24. – С.51–59.
4. Гращенко І.С., Янкової Р.В. Проблеми та перспективи інтеграції вищої освіти України в європейський освітній

простір / І.С. Гращенко, Р.В. Янкової // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну: матеріали V міжнар. наук.–практ. конф. «Ефективність організаційно–економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України», 2 жовтня 2015 р. – 2015. – Спец. вип.: Серія «Економічні науки». – С.352–363.

5. Журавель Г., Шинкарик М. Пріоритети розвитку вищої освіти України в умовах глобалізації економіки / Г. Журавель, М. Шинкарик // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2014. – №1. – С.214–220.

6. Інтеграція в європейській освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи: Монографія / За заг. ред. Ф.Г. Ващука. – Ужгород: ЗакДУ, 2011. – 560 с. – (Серія «Свроінтеграція: український вимір»; Вип.16).

7. Корольова Т.С. Інтеграція вищої освіти України до європейського освітнього простору в умовах глобалізації / Т.С. Корольова // Національна економіка у сучасній глобальній економічній системі: механізми функціонування, динаміка, економічна безпека: Матеріали міжнар. наук.–практ. конф. (Полтава, 23–24 квітня 2010 р.). – Полтава: ПУСКУ, 2010. – С.28–34.

8. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю. М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.

9. Садковий В.П. Болонський процес як один з напрямів державного реформування освіти / В.П. Садковий // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво–Могилянська академія»]. Серія «Державне управління». – 2014. – Т.235, Вип.223. – С.150–153.

References

1. Antoniuk T. Mizhnarodne spivrobotnytstvo ta intehratsiia u haluzi osvity yak vazhlyvyi faktor konkurentospromozhnosti ukrainskoi osvitoi systemy / T. Antoniuk // Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia «Istorychni nauky». – 2013. – №21. – S.149–155.

2. Batechko N. Bolonskyi protses v Ukraini: priorytetni zavdannia adaptatsii ta vyklyky suchasnosti [Elektronnyi resurs] / N. Batechko. – Rezhym dostupu: http://www.kspu.kr.ua/download/conf2013/section1/article_batechko.pdf – Nazva z ekranu.

3. Horban O.V. (m.) Natsionalna vyshcha osvita v konteksti intehratsii v yedynii yevropeyskyi prostir (filosofsko–svitohliadni zasady) / O.V. Horban (m.) // Humanitarni visnyk ZDIA. – Filosofia. – 2006. – Vyp.24. – S.51–59.

4. Hrashchenko I.S., Yankovoi R.V. Problemy ta perspektyvy intehratsii vyshchoi osvity Ukrainy v yevropeyskyi osvithni prostir / I.S. Hrashchenko, R.V. Yankovoi // Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnolohii ta dizainu: materialy V mizhnar. nauk.–prakt. konf. «Efektivnist orhanizatsiino–ekonomichnoho mekhanizmu innovatsiinoho rozvytku vyshchoi osvity Ukrainy», 2 zhovtnia 2015 r. – 2015. – Spets. vyp.: Seriiia «Ekonomiczni nauky». – S.352–363.

5. Zhuravel H., Shynkaryk M. Priorytety rozvytku vyshchoi osvity Ukrainy v umovakh hlobalizatsii ekonomiky / H. Zhuravel, M. Shynkaryk // Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu. – 2014. – №1. – S.214–220.

6. Intehratsiia v yevropeyskyi osvithni prostir: zdotuky, problemy, perspektyvy: Monohrafiia / Za zah. red. F.H. Vashchuka. – Uzhhorod: ZakDU, 2011. – 560 s. – (Seriiia «Yevrointehratsiia: ukrainskyi vymir»; Vyp.16).

7. Korolova T.S. Intehratsiia vyshchoi osvity Ukrainy do yevropeiskoho osvitiiskoho prostoru v umovakh hlobalizatsii / T.S. Korolova // Natsionalna ekonomika u suchasni hlobalni ekonomichni systemi: mekhanizmy funktsionuvannia, dynamika, ekonomichna bezpeka: Materialy mizhnar. nauk.–prakt. konf. (Poltava, 23–24 kvitnia 2010 r.). – Poltava: PUSKU, 2010. – S.28–34.

8. Rashkevych Yu.M. Bolonskyi protses ta nova paradyhma vyshchoi osvity: monohrafiia / Yu. M. Rashkevych. – Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2014. – 168 s.

9. Sadkovi V.P. Bolonskyi protses yak odyn z napriamiv derzhavnoho reformuvannia osvity / V.P. Sadkovi // Naukovi pratsi [Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo–Mohylianska akademiia»]. Seriiia «Derzhavne upravlinnia». – 2014. – T.235, Vyp.223. – S.150–153.

Klyuy A. I., PhD in historical sciences, associate professor, associate professor of the department of political science, Oles Honchar Dnipropetrovsk national university (Ukraine, Dnipro), kafpol@ukr.net

Higher education of Ukraine under European integration conditions

European integration is examined as a complex process which touches all spheres of development of society; in particular – system of higher education, which functions in the modern terms of active development of information society.

Basic tasks which stand before higher school at present are studied in the context of experience of the European countries which united the efforts by creation of common educational space. Special attention is paid to the analysis of basic principles, aims of Bologna process and instruments of their achievement. Attention is accented on the study of the higher education system of Ukraine in the context of European integration process.

The problem of determination of volume and maintenance of competencies of future specialist is studied. The features of student–future specialist model in the conditions of becoming of common space of higher education in Europe are investigated. The model of modern European university teacher is also analysed.

Process of European integration of Ukraine in the sphere of higher education as harmonization of the national higher education system and systems of other member countries of Bologna process is studied.

Keywords: Ukraine's higher education system, European integration, Bologna process.

* * *

УДК 329(73) Рес.324.8.(73).477

Вонсович О. С.,
кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, ПрАТ «Українсько–Польський вищий навчальний заклад «Центрально–Європейський університет» (Україна, Київ), sefinrof@ipnet.ua

ПЕРЕМОГА ДОНАЛЬДА ТРАМПА НА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Метою даної статті – є аналіз особливостей перемоги Д. Трампа на президентських виборах у Сполучених Штатах Америки в контексті перспектив для України. Під час написання статті, автором були використані наступні методи: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція. Основні одержані висновки полягають в наступному: першорядним завданням для України повинно стати вирішення існуючих проблем у двосторонніх відносинах зі США, а також трансформація діалогу у відповідності до нового курсу Америки; сподівання на повноцінну підтримку з боку США повинні бути замінені на покладання на власні сили та розвиток діалогу із Європейським Союзом; у фінансовій сфері потрібно бути готовим до суттєвих змін, які полягатимуть в обмеженні та скороченні видатків і кредитів; у воєнній сфері та сфері оборони нинішня сприятлива лінія підтримки може бути замінена на більш консервативну та обмежену; у зовнішньополітичній сфері більш демократичний вектор, якого дотримувався Б. Обама, може бути замінений на прагматичний: орієнтація на відстоювання і реалізацію національних інтересів США, тобто зміцнення акцентів з площини зовнішньої у площину внутрішню.

Ключові слова: президентські вибори, Сполучені Штати Америки, Російська Федерація, Україна, безпека, двосторонні відносини.

Основною проблемою, яку досліджує автор в даній статті, – є аналіз перемоги Д. Трампа на президентських виборах у Сполучених Штатах Америки та визначення перспектив для України. Такими, які раніше не були достатнім чином обґрунтовані, видаються наступні аспекти: аналіз ключових аспектів передвиборчої кампанії Д. Трампа; визначення його кроків і намірів в таких сферах як: зовнішня політика, економіка, безпека, оборона, воєнна сфера; визначення перспектив для України, враховуючи заяви Д. Трампа, а також специфіку його поведінки в сфері зовнішньої політики; обґрунтування необхідних дій з боку керівництва України щодо трансформації двостороннього діалогу у відповідності до зміни векторів зовнішньої політики США.